

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้จัดชั้นหลังจากได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ของธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายอภิธร อารีพันธ์

พฤศจิกายน 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัฐมา สิทธิชัย

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้จัดชั้นที่มีได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว กลับมาเป็นหนี้จัดชั้นอีก 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จัดชั้นของธนาคารพาณิชย์ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการกลับมาเป็นหนี้จัดชั้นอีกหลังจากที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ใช้วิธีการเก็บ ข้อมูลด้วยแบบสอบถามผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่า Reliability ด้วย Scale (ALPHA) พบว่า ค่า Reliability Coefficients Alpha = 0.8865 และทำการเก็บแบบสอบถามจำนวน 162 ฉบับ จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร พนักงานสินเชื่อ และพนักงานทั่วไปของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) สำหรับผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านเงื่อนไขอนุมติซึ่งมีผลทำให้กลับมาเป็นหนี้จัดชั้นใหม่หลังจากที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในระดับมาก คือ การกำหนดการผ่อนชำระหนี้สูงไม่สอดคล้องกับรายได้ รองมาคือ เงื่อนไขการอนุมติไม่มีความยืดหยุ่น ปัจจัยด้านบุคลากร คือ การติดตามดูแลไม่มีความต่อเนื่อง รองมาคือ การวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ ปัจจัยด้านหลักประกัน คือ หลักประกัน

ไม่มีศักยภาพ รองมาคือ ราคาประเมินหลักประกันเกินความเป็นจริง ปัจจัยด้านปริมาณภาระหนี้และจำนวนรายที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ คือ ภาระหนี้ รองมาคือ จำนวนลูกหนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจนโยบายของรัฐบาล คือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รองมาคือ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาเป็นหนี้จัดชั้นใหม่หลังจากที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสภาพหนี้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คือ ปัจจัยด้านเงื่อนไขอนุมัติ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ/นโยบายของรัฐ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเงื่อนไขอนุมัติกับความคิดเห็นของการจัดชั้นหนี้หลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสภาพหนี้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คือ การกำหนดการผ่อนชำระหนี้สูงไม่สอดคล้องกับรายได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ/นโยบายของรัฐบาลกับความคิดเห็นของการจัดชั้นหนี้หลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสภาพหนี้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ปัญหาสำคัญในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จัดชั้น ในส่วนของขั้นตอนคือการพิจารณาจากรายได้, รายจ่ายของลูกหนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ความยุ่งยาก ลำบาก ในการได้มาซึ่งข้อมูล กับกระบวนการพิจารณาหลายขั้นตอนที่ใช้เวลานานเกินไป ในส่วนของระเบียบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดระเบียบไว้เข้มงวดจนทำให้การปฏิบัติเป็นไปได้ยาก ในส่วนของมาตรการ คือ มาตรการในการคัดสรรลูกหนี้มีเงื่อนไขไม่มีความยืดหยุ่น ในส่วนของอื่น ๆ คือ การขาดความร่วมมือในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ขาดความร่วมมือและความสามารถในการชำระหนี้ หลักประกันไม่มีศักยภาพ พนักงานขาดความรู้ความเข้าใจ

Abstract

Abstract of the special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Business Administration in Business Administration

FACTORS AFFECTING THE CLASSIFIED DEBT AFTER CORPORATED DEBT RESTRUCTURING OF COMMERCIAL BANKS IN MUANG DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

By

APHISORN AREEPHAN

NOVEMBER 2002

Chairman: Assistant Professor Dr.Pattama Sitdhichai

Department/Faculty: Department of Agricultural Business Administration and Marketing,
Faculty of Agricultural Business

The aims of this study are: 1) to explore factors affecting the classified debts after corporate debt restructuring which return to be classified debts afterwards 2) to study problems obstructing the debt restructuring of classified debts of commercial banks and 3) to propose ways to prevent the classified debts from returning back to be classified debts after the debt restructuring. The questionnaire is used as an instrument to collect the data. Its reliability Coefficients Alpha is 0.8865. The subjects of the study were administrators, lending officers and general officers of commercial banks in Muang District, Chiangmai Province. 162 questionnaires were collected and statistically analyzed by means of SPSS program and descriptive statistics in the forms of frequency, percentage, mean, standard deviation and correlation analysis. Based on the analysis of the data collected, five factors have been found out as follows:

Loaning condition factors made the classified debts become classified debts again after corporate debt restructuring in two ways namely: the condition specified in paying back the debts is too high and not consistent with the income and there is no flexibility in loaning conditions.

Personnel factor has no continuation of follow-ups and the analysis of debtor data collaterals is found ineffective and the assessment of collaterals is exaggerated.

Factors of the quantity and number of debtors also influenced the classified debt after the corporated debt restructuring.

Economics and government's policy factors are the rate of economic expansion and the change in interest rate of loans.

It has been found that for loaning condition, the condition specified in paying back the debts is too high and not consistent with the income, and for economics and government's policy, the rate of economic expansion and a change in interest rate of loans have strong relationship with the fact that the classified debts became classified debts after the corporate debt restructuring at the level of confidence of 95%.

The problems encountered in executing the restructuring of classified debts, in terms of procedure, are consideration of income, debtors' expense which are not in accordance with present economic condition, difficulties and delay in getting information, and complicated loaning procedures that take too long. In terms of rules and regulations, the Bank of Thailand specifies strict regulations which make it difficult to carry out in practice. In terms of measure, there is no flexibility in the measure of selecting debtors. Other aspects including lack of co-operation in giving relevant information and facts, lack of co-operation and capacity in paying back the debts, ineffective collaterals, lack of understanding and knowledge on the part of employees.

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัฐมา สิทธิชัย ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์จنگล แสงอาสภวิริยะ กรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์วัลภา ลิ้มสกุล กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์

ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้าง และใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน และคณาจารย์ทุกท่านทั้งจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และอาจารย์พิเศษจากสถาบันอื่น ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้กำเนิด และให้การศึกษา และขอขอบคุณบุคลากรของ คณะธุรกิจการเกษตร และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่มีส่วนสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

อภิสร อารีพันธ์

พฤศจิกายน 2545

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับหนี้ที่มีปัญหา	8
แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของหนี้ค้างชำระ	9
แนวคิดสำหรับลูกหนี้ที่มีหนี้สินมากหรือไม่มีความสามารถชำระหนี้ตามสัญญาได้	10
แนวคิดเกี่ยวกับการผิנדัดชำระเงิน	10
มาตรฐานและเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้	11
วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	16
ขอบเขตของ “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา”	16
การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	17
ความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในส่วนของภาคเหนือ	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	35

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	36
สถานที่ดำเนินการวิจัย	36
ขั้นตอนในการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	42
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาเป็นหนี้จัดชั้นใหม่หลังจากที่ได้รับการปรับปรุง โครงสร้างหนี้	44
ตอนที่ 3 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จัดชั้น ของธนาคารพาณิชย์	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	63
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	64
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	11
2	37
3	38
4	42
5	44
6	45
7	46
8	46
9	47
10	48
11	49
12	50
13	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ/นโยบายของรัฐกับความคิดเห็นของการจัดชั้นหนี้หลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	51
15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้กับความคิดเห็นของการจัดชั้นหนี้หลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	52

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

35